FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT FRANCIS G. JACOBS föredraget den 30 juni 2005 [1]

1. Efter domen i målet Garcia Avello [2] har domstolen nu på nytt att pröva huruvida en nationell bestämmelse angående vilket efternamn ett barn skall erhålla är förenlig med förbudet mot diskriminering och de rättigheter som följer av bestämmelserna om medborgarskap i EG-fördraget.

2. Frågan i sak är huruvida en nationell lagvalsregel lagligen kan medföra att den frågan avgörs enbart utifrån den lag som gäller där barnet (eller föräldrarna) är medborgare — i förevarande fall Tyskland — utan hänsyn till bestämmelserna i den stat där han eller hon är född — i förevarande fall Danmark — med den följden att namnet är olika i de två rättssystemen.

3. En preliminär fråga är emellertid huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till sakprövning. Skall den nationella domstolen verkligen "fälla avgörande inom ramen för ett förfarande som är avsett att leda till ett avgörande av rättskipningskaraktär" [3], eller har den endast att fatta ett administrativt beslut?

Tillämpliga bestämmelser

Fördragsbestämmelser

4. I artikel 12 EG första stycket föreskrivs följande:

"Inom detta fördrags tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördraget, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden."

1 — Originalspråk: engelska.

2 — Dom av den 2 oktober 2003 i mål C-148/02 (REG 2003, s. I-11613); se vidare punkterna 47 och följande punkter.

3 — Se beslut av den 5 mars 1986 i mål 318/85, Greis Unterweger (REG 1986, s. 955), punkt 4, av den 10 juli 2001 i mål C-86/00, HSB-Wohnbau (REG 2001, s. I-5353), punkt 11, och av den 22 januari 2002 i mål C-447/00, Holto (REG 2002, s. I-735), punkt 17; dom av den 19 oktober 1995 i mål C-111/94, Job Centre (REG 1995, s. I-3361), punkt 9, av den 12 november 1998 i mål C-134/97, Victoria Film (REG 1998, s. I-7023), punkt 14, och av den 14 juni 2001 i mål C-178/99, Salzmann (REG 2001, s. I-4421), punkt 14.

5. I artikel 17 EG föreskrivs följande:

"1. Ett unionsmedborgarskap införs härmed. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.

2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta fördrag."

6. I artikel 18.1 EG föreskrivs följande:

"Varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i detta fördrag och i bestämmelserna om genomförande av fördraget."

7. I artikel 234 EG föreskrivs följande:

"Domstolen skall vara behörig att meddela förhandsavgöranden angående

a) tolkningen av detta fördrag,

...

När en sådan fråga uppkommer vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

När en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen föra frågan vidare till domstolen."

Internationella bestämmelser om förvärv av efternamn

8. Vid prövningen av vilket lands lag som skall tillämpas vid fastställande av en persons efternamn när det finns anknytningsfaktum till mer än ett rättssystem hänvisas det i vissa

rättssystem till den lag som gäller där personen har sin hemvist, men det förefaller vara vanligare att hänvisa till den lag som gäller där personen är medborgare, vilket flera medlemsstater är skyldiga att göra till följd av internationella överenskommelser.

9. Till exempel gäller enligt konventionen om tillämplig lag om efternamn och förnamn som har slutits inom CIEC (Internationella civilståndskommissionen) [4] att en persons efternamn och förnamn skall bestämmas i enlighet med lagen i den stat där han eller hon är medborgare.

10. Det finns också en CIEC-konvention om byte av efternamn och förnamn. [5] Enligt artikel 2 i den konventionen skall fördragsslutande stater "inte godkänna byte av efternamn eller förnamn för medborgare i en annan fördragsslutande stat, om de inte också är medborgare i den förstnämnda staten".

11. Slutligen antogs i Madrid den 25 september 2003 ett utkast till en CIEC-konvention om erkännande av efternamn. Efter domstolens dom i det ovannämnda målet Garcia Avello [6] beslutades det emellertid att hela konventionen skulle ses över för att större hänsyn skulle tas till berörda enskildas önskemål.

12. CIEC är en mellanstatlig organisation bland vars medlemmar återfinns tretton av Europeiska unionens medlemsstater, och ytterligare tre medlemsstater har observatörsstatus. Av de medlemsstater som är berörda i förevarande mål har Tyskland ratificerat den Istanbulkonvention som nämnts ovan i punkt 10, vilken gäller mellan denna stat och andra fördragsslutande stater. Tyskland har vidare undertecknat men inte ratificerat den Münchenkonvention som nämnts ovan i punkt 9. Danmark är emellertid varken medlem eller observatör i CIEC.

Relevanta nationella bestämmelser [7]

13. Enligt dansk internationell privaträtt skall alla frågor om en persons status,

4 — CIEC-konvention nr 19, undertecknad i München den 5 september 1980. Se särskilt artiklarna 1 och 2.

5 — CIEC-konvention nr 4, undertecknad i Istanbul den 4 september 1958.

6 — Ovan fotnot 2, se vidare punkterna 47 och följande punkter.

7 — Se vidare, för en mer allmän komparativ översikt av situationen i dåvarande medlemsstater, punkt 5 och följande punkter i mitt förslag till avgörande inför domen i det ovannämnda målet Garcia Avello (ovan fotnot 2).

inkluderande bestämmandet av en persons efternamn, avgöras enligt lagen där personen skall anses vara bosatt enligt dansk rätt.

14. När efternamnet skall bestämmas för en person som är bosatt i Danmark (i synnerhet vid födseln) kommer således dansk rätt att tillämpas. Om båda föräldrarna har samma efternamn förvärvar barnet det namnet. Om de inte har samma efternamn kan endera förälderns efternamn väljas. Det är emellertid också tillåtet enligt dansk rätt att göra ett byte av efternamn i administrativ ordning, till båda föräldrarnas efternamn sammanbundna med ett bindestreck.

15. Enligt 1 § i den tyska Personenstandsgesetz (lagen om folkbokföring) skall frågor om individers rättsliga status registreras i folkbokföringsregistret.

16. Enligt 10 § första punkten i Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (lag om införande av civillagen) (nedan kallad EGBGB) skall en persons efternamn fastställas enligt lagen i den stat där personen är medborgare.

17. En annan stats bestämmelser får enligt 10 § tredje punkten EGBGB tillämpas endast när en förälder är medborgare i den staten (och om båda föräldrarna är medborgare i fler än en stat får de välja vilken av dessa staters lagar som skall tillämpas). Tysk rätt kan vidare tillämpas när ingendera föräldern är tysk medborgare men åtminstone en av dem är bosatt i Tyskland, och lagen i den stat där moderns make är medborgare får tillämpas om han önskar ge barnet sitt namn.

18. När tysk lag skall tillämpas gäller, när barnets föräldrar har olika efternamn, att barnet förvärvar efternamn enligt bestämmelserna i 1617 § i Bürgerliches Gesetzbuch (civillagen) (nedan kallad BGB), i vilken följande föreskrivs:

"1) Om föräldrarna inte bär samma efternamn som gifta men har gemensam vårdnad om barnet skall de genom att lämna en förklaring vid folkbokföringsenheten välja antingen faderns eller moderns efternamn vid tidpunkten för förklaringen som det efternamn barnet skall förvärva vid födseln.

...

2) Om föräldrarna inte lämnat någon sådan förklaring inom en månad från barnets födsel skall Familiengericht överlämna rätten att

bestämma barnets efternamn till en av föräldrarna. Första stycket skall gälla i tillämpliga delar. Domstolen får fastställa en frist inom vilken den rätten skall utövas. Om rätten att namnge barnet inte har utövats inom den fristen skall barnet förvärva det efternamn som den förälder som erhöll rätten att fastställa barnets namn bär.

3) När ett barn föds utanför Tysklands territorium skall domstolen inte överlämna rätten att bestämma barnets namn på sätt som anges i andra stycket om inte en förälder eller barnet begär det eller det är nödvändigt att registrera barnets efternamn i en tysk identitetshandling eller registreringshandling."

19. Familiengericht (familjedomstolen) är den beteckning som en avdelning i Amtsgericht (den lokala domstolen) har när den prövar mål rörande familjerättsliga frågor.

20. I 46a § i Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (lagen om frivillig rättsvård) (nedan kallad FGG) föreskrivs följande:

"Innan den beslutar att överlämna rätten att bestämma barnets efternamn till en av föräldrarna enligt 1617 § andra stycket BGB skall Familiengericht höra båda föräldrarna och söka förmå dem att komma överens om valet av efternamn. Familiengericht behöver inte ange några skäl för sitt beslut, och beslutet får inte överklagas."

Omständigheter och förfarande i förevarande mål

21. Barnet Leonhard Matthias föddes i Danmark år 1998. Föräldrarna Stefan Grunkin och Dorothee Paul är båda tyska medborgare. Det finns inga uppgifter om att barnet eller någon av föräldrarna är medborgare i någon annan stat än Tyskland. Barnet har sedan födseln huvudsakligen varit bosatt i Danmark, där båda föräldrarna inledningsvis bodde tillsammans. Under några månader under åren 2001–2002 bodde barnet tillsammans med föräldrarna i Niebüll i Tyskland. Från februari 2002 har han huvudsakligen bott hos sin mor i Tønder, Danmark, där hon bosatt sig och öppnat läkarmottagning. Han besöker emellertid regelbundet fadern i Niebüll, som ligger omkring 20 km därifrån.

22. Leonhard Matthias födelse registrerades i Danmark. Några månader efter födelsen skrevs efternamnet "Grunkin-Paul" in i hans

danska födelseattest genom ett administrativt certifikat med det namnet, i enlighet med dansk rätt. Det kan antas att certifikatet utfärdades eftersom barnet var bosatt i Danmark i den mening som anges i dansk internationell privaträtt, och att dansk materiell lagstiftning således gällde vid bestämmandet av hans efternamn.

23. Föräldrarna, som själva aldrig använt något gemensamt efternamn, önskar registrera sonen hos de tyska myndigheterna i Niebüll under efternamnet "Grunkin-Paul", som han erhållit i Danmark. Dessa myndigheter har i enlighet med den tyska lagstiftning som redovisats ovan [8] vägrat godta det efternamnet, och angett att efternamnet måste vara antingen "Grunkin" eller "Paul".

24. Föräldrarna har väckt talan mot det beslutet i tysk domstol, men deras talan avvisades i sista instans den 7 januari 2003. Den 27 februari 2003 avslogs deras begäran om prövningstillstånd för ett slutligt överklagande på konstitutionella grunder vid Bundesverfassungsgericht (författningsdomstolen).

25. Den behöriga Standesamt (folkbokföringsmyndigheten) har enligt 1617 § andra stycket BGB nu fört frågan till Amtsgericht i Niebüll, vilken i egenskap av Familiengericht skall utse den förälder som har rätt att bestämma barnets efternamn, och vars efternamn barnet kommer att förvärva om den rätten inte utövas.

26. Den domstolen har ifrågasatt huruvida lagvalsreglerna i 10 § EGBGB är förenliga med artiklarna 12 EG och 18 EG, i den utsträckning som bestämmandet av efternamn uteslutande styrs av nationalitet. Den har anmärkt att barnet har ett annat efternamn i det land där det är fött och där det är bosatt än det som krävs enligt lagen i den stat där det är medborgare. Det förefaller enligt den nationella domstolen stå i strid med rätten till fri rörlighet att en unionsmedborgare med hänsyn till sitt medborgarskap skall tvingas använda olika namn i olika medlemsstater.

27. Amtsgericht anser att den, eftersom det inte finns något rättsmedel enligt nationell rätt mot det avgörande den har att fatta, är skyldig att enligt artikel 234 tredje stycket EG begära förhandsavgörande från EG-domstolen angående tolkningen av EG-fördraget.

8 — Punkterna 16–18.

28. Den har således, genom beslut av den 2 juni 2003, utfärdat den 23 februari 2004, begärt förhandsavgörande angående frågan "huruvida den tyska bestämmelsen i artikel 10 EGBGB står i överensstämmelse med EG-fördraget".

29. Skriftliga yttranden har ingivits av den belgiska, den franska, den tyska, den grekiska, den nederländska, och den spanska regeringen samt kommissionen. Stefan Grunkin, den tyska, den grekiska och den spanska regeringen samt kommissionen yttrade sig vid den muntliga förhandlingen.

Tolkningsfrågans upptagande till sakprövning

30. När fråga angående tolkningen av gemenskapsrätten uppkommer vid en domstol i en medlemsstat får den, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, enligt artikel 234 EG begära att EG-domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

31. Enligt fast rättspraxis är frågan huruvida det organ som begärt förhandsavgörande är en "domstol" i den mening som avses i den bestämmelsen en rent gemenskapsrättslig fråga. Domstolen beaktar en rad omständigheter, såsom huruvida organet är upprättat enligt lag, om det är av stadigvarande karaktär, om dess jurisdiktion är av tvingande art, om förfarandet är kontradiktoriskt, om organet tillämpar rättsregler och om det har en oberoende ställning. Nationella domstolar får vidare endast ställa tolkningsfrågor till EG-domstolen när de skall fälla avgörande inom ramen för ett förfarande som är avsett att leda till ett avgörande av rättskipningskaraktär. Ett organ kan således vara en "domstol" i den mening som avses i artikel 234 EG när den utövar dömande verksamhet, men inte när den fullgör andra — till exempel administrativa — uppgifter. Huruvida ett organ som anförtrotts olika uppgifter skall anses vara en sådan "domstol" beror på i vilken egenskap den agerar när den begär förhandsavgörande från EG-domstolen. Vid denna bedömning saknar det betydelse att andra avdelningar hos det berörda organet och till och med den avdelning som framställt begäran om förhandsavgörande vid bedrivande av annan verksamhet än den som ligger till grund för begäran är att anse som domstolar.[9]

32. Den tyska regeringen har i detta avseende anfört att Amtsgericht inte är behörig

9 — Se, till exempel, dom av den 15 januari 2002 i mål C-182/00, Lutz (REG 2002, s. I-547), punkt 12, och beslut av den 26 november 1999 i mål C-192/98, ANAS (REG 1999, s. I-8583), punkterna 21–23, och i dessa mål angiven rättspraxis.

att begära förhandsavgörande i förevarande förfarande. Den domstolen har inom ramen för 1617 § andra stycket BGB en rent administrativ funktion som annars skulle handhas av en folkbokföringsmyndighet. Förfarandet är inte kontradiktoriskt, och det är bara folkbokföringsmyndigheten som är part, även om domstolen måste höra båda föräldrarna innan den fattar sitt beslut. Det föreligger i alla händelser inte någon tvist mellan föräldrarna i förevarande förfarande. Amtsgericht fattar själv inget beslut om vilket efternamn barnet skall ha, utan beslutar endast vilken förälder som skall ha rätt att bestämma barnets efternamn. Om den föräldern underlåter att bestämma barnets namn följer det av lag att barnet skall förvärva den förälderns efternamn.

att ett förfarande som det vid Amtsgericht inte är avsett att leda till ett avgörande av rättskipningskaraktär skulle således inte medföra att varje möjlighet att i andra fall begära förhandsavgörande från EG-domstolen uteslöts.

34. Vid förhandlingen stödde den grekiska och den spanska regeringen den uppfattningen, medan Stefan Grunkin och kommissionen var av motsatt uppfattning.

35. Stefan Grunkin framhöll särskilt att i förfaranden av ifrågavarande slag är det inte bara så att föräldrarna har en rätt att yttra sig, utan de medverkar dessutom starkt till att förfarandet över huvud taget inleds.

33. Situationen i förevarande förfarande är enligt den tyska regeringen inte densamma som när det gäller den talan vid ordinär domstol som föräldrarna redan prövat. Innan förevarande förfarande inleddes hade Leonhard Matthias föräldrar redan begärt att tyska myndigheter skulle godkänna det efternamn som han hade erhållit i Danmark. De förde talan mot beslutet att avslå den begäran, och deras talan avslogs slutligen av Kammergericht (appellationsdomstolen) i Berlin. De försökte även få detta avslagsbeslut prövat av Bundesverfassungsgericht. Dessa förfaranden var samtliga av rättskipningskaraktär, och en begäran om förhandsavgörande kunde ha gjorts under alla steg i förfarandet, men så skedde inte. Slutsatsen

36. Kommissionen anförde att frågan om upptagande till sakprövning inte skall avgöras mot bakgrund av omständigheterna i förevarande förfarande, som är av ovanligt slag, utan utifrån den situation som normalt ger upphov till förfaranden av ifrågavarande slag. Vanligtvis är föräldrarna inte överens om att välja ett namn som inte är tillåtet enligt tysk rätt, utan tvistar om vilket av deras olika efternamn som barnet skall erhålla. Den typiska situationen skiljer sig klart och på ett grundläggande sätt från de mål rörande registrering av fast egendom eller bolag som behandlats i domstolens rättspraxis. Det föreligger där en tvist mellan två parter som skall avgöras med tillämpning

av lag. Domstolen har vidare full behörighet att avgöra målet och är inte skyldig att endast tillämpa formella kriterier såsom i andra fall. Den har att pröva parternas argument och fatta ett beslut väsentligen i barnets intresse. Föräldrarna har rätt att yttra sig och kan själva inleda förfarandet. Det är slutligen inte relevant att det enligt tysk lag finns ett annat förfarande för att åstadkomma samma resultat, och att det inom ramen för detta är möjligt att begära förhandsavgörande. Huruvida en sådan begäran görs eller inte inom ramen för ett förfarande påverkar inte frågan om upptagande till sakprövning av en begäran om förhandsavgörande i ett annat förfarande om samma sak.

37. De skäl som den tyska regeringen anfört är mycket övertygande. Det förfarande som anges i 1617 § andra stycket BGB och 46a § FGG förefaller ha starka drag av administrativt beslutsfattande snarare än rättskipning. Förefintligheten av ett annat förfarande som klart har rättskipningskaraktär stöder den uppfattningen.

38. Det kan vidare konstateras att eftersom det inte är möjligt att överklaga Amtsgerichts beslut i förfaranden av förevarande slag skulle motsatt uppfattning medföra att det enligt artikel 234 tredje stycket EG blev obligatoriskt att begära förhandsavgörande, vilket är en konsekvens som inte förefaller vara förenlig med avsikten med den bestämmelsens uppbyggnad.

39. Även de skäl som kommissionen anfört är emellertid övertygande. Den har framhållit den kontradiktoriska karaktär som ifrågavarande förfarande normalt har, med en rätt för båda parter att yttra sig, och att det beslut som Amtsgericht har att fatta är av rättskipningskaraktär.

40. Den bedömningen är naturligtvis mindre relevant i förhållande till särdragen i förevarande förfarande, vilka ger upphov till en annan fråga inom ramen för prövningen av huruvida begäran om förhandsavgörande skall tas upp till sakprövning, nämligen i vilken utsträckning ett avgörande av den fråga som Amtsgericht ställt skulle göra det möjligt för den att avgöra målet.

41. Såsom förfarandet har beskrivits för domstolen är det enda beslut som Amtsgericht har att fatta — och som den är behörig att fatta — att utse den av föräldrarna som har rätt att välja vilket efternamn som barnet

skall erhålla. Den är inte behörig att avgöra vilket namn barnet skall erhålla. Inom ramen för förevarande förfarande förefaller det vara så att oavsett vilken av föräldrarna som utses kommer valet att vara Grunkin-Paul, och det är inte förrän då som bestämmelserna om val av förnamn blir aktuella, och en konflikt med gemenskapsrätten möjligen kan uppstå.

42. För det fall detta är en korrekt beskrivning av situationen enligt tysk rätt är det svårt att se på vilket sätt som Amtsgericht skulle kunna tillämpa domstolens avgörande, oavsett vilket det är, av den ställda tolkningsfrågan.

43. Det kan emellertid vara så att Amtsgerichts behörighet är större än vad som har beskrivits, eller att dess avsikt är att folkbokföringsmyndigheten skall vara bunden — vilket den måste vara — av domstolens avgörande. Mot den bakgrunden kan det vara mindre klokt av domstolen att inte besvara den ställda frågan på grund av att svaret inte är nödvändigt för att den nationella domstolen skall kunna avgöra målet. Det är endast den nationella domstolen som kan avgöra hur det verkligen förhåller sig med den saken.

44. Jag anser således, även om jag är medveten om de tvivel som råder angående huruvida förutsättningarna för ett förhandsavgörande enligt artikel 234 EG till fullo är uppfyllda, att frågan bör besvaras.

Tolkningsfrågan

45. Frågor rörande bestämmande av efternamn uppkommer inte särskilt ofta inom ramen för gemenskapsrätten. Domstolen har emellertid avgjort två mål om förhandsavgörande på detta område, nämligen målen Konstantinidis [10] och Garcia Avello. [11]

46. I domen i det ovannämnda målet Konstantinidis fastslog domstolen att det var oförenligt med förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet att föreskriva en skyldighet för grekiska medborgare att i sin yrkesutövning i en annan medlemsstat använda en translitteration av sitt namn som är sådan att uttalet av namnet förvanskas och detta innebär en risk för att hans potentiella kunder förväxlar honom med andra.

10 — Dom av den 30 mars 1993 i mål C-168/91 (REG 1993, s. I-1191; svensk specialutgåva, volym 14, s. 97).

11 — Ovan fotnot 2.

47. I domen i det ovannämnda målet Garcia Avello fastslog domstolen att artiklarna 12 EG och 17 EG utgör hinder för belgiska förvaltningsmyndigheter att, under sådana omständigheter som förelåg i målet vid den nationella domstolen, avslå en ansökan om byte av efternamn för minderåriga barn som är bosatta i Belgien och som är medborgare både i Belgien och i Spanien, när ansökan syftar till att ge barnen rätt att bära det namn som de skulle ha givits enligt lagstiftningen och traditionen i Spanien.

48. Domstolen prövade i båda målen först huruvida de situationer som målen rörde omfattades av gemenskapsrättens tillämpningsområde — vilket den kom fram till att de gjorde — innan de besvarade de ställda tolkningsfrågorna. I domen i det ovannämnda målet Konstantinidis fastslog domstolen att målet rörde gemenskapsrättsliga bestämmelser genom att sökanden gjorde gällande att bestämmelserna inkräktade på en ekonomisk rättighet, nämligen hans fria etableringsrätt. När domen i det ovannämnda målet Garcia Avello meddelades hade unionsmedborgarskapet med dess tillhörande rättigheter införts. Domstolen fastslog där att det fanns en gemenskapsrättslig anknytning avseende de där ifrågavarande barnen eftersom de "är medborgare i en medlemsstat och vistas lagligt i en annan medlemsstat". [12]

49. Den senare bedömningen gör sig gällande även för Leonhard Matthias.

50. Även om medlemsstaterna är behöriga att fastställa de bestämmelser som skall tillämpas för bestämmande av en persons efternamn, måste de iaktta gemenskapsrätten vid utövandet av denna behörighet. Unionsmedborgarna har i detta avseende rätt att åberopa de rättigheter som fördraget ger dem, i synnerhet den rättighet som anges i artikel 12 EG, nämligen att de inte skall behöva tåla någon diskriminering på grund av nationalitet, och det som anges i artikel 18.1 EG om rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. [13]

51. I domen i det ovannämnda målet Garcia Avello [14] anmärkte domstolen att belgisk lag tillämpades så, att personer som förutom belgiskt medborgarskap även innehade spanskt medborgarskap behandlades på samma sätt som personer som enbart var belgiska medborgare, med påföljd att de förstnämnda tvingades ha olika efternamn i de olika rättssystemen. Eftersom detta sannolikt skulle ge upphov till praktiska svårigheter utgjorde det diskriminering på grund av nationalitet. Likabehandlingsprincipen innebär att jämförbara situationer inte skall behandlas olika och att situationer som inte är jämförbara inte får behandlas lika.

12 — Punkt 27; se även dom av den 19 oktober 2004 i mål C-200/02, Zhu och Chen (REG 2004, s. I-9925), punkt 19.

13 — Se domen i det ovannämnda målet Garcia Avello, punkterna 25 och 29.

14 — Se punkterna 31–37.

52. Alla som inkommit med skriftliga yttranden har ansett att det inte föreligger någon sådan diskriminering i förevarande mål. Vid den muntliga förhandlingen gjorde inte ens Stefan Grunkin gällande att det skulle föreligga någon diskriminering på grund av nationalitet. Jag delar den bedömningen.

53. Det framgår av den relevanta tyska lagstiftningen [15] att alla som endast är tyska medborgare behandlas lika, och att alla som har (eller vars föräldrar har) fler än ett medborgarskap behandlas på annat sätt, men utan att diskrimineras på grund av sin nationalitet.

54. Från praktisk synpunkt är emellertid Leonhard Matthias i en situation som ligger nära den som barnen i domen i det ovannämnda målet Garcia Avello befann sig i, ifall han måste bära ett efternamn i den medlemsstat där han är medborgare och ett annat i den medlemsstat där han är född. Även om de praktiska svårigheter som han sannolikt kommer att utsättas för inte är resultatet av diskriminering på grund av nationalitet utgör de ett hinder mot hans rätt som unionsmedborgare att röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Dessa svårigheter kan visserligen vara av samma slag som de som Christos Konstantinidis mötte, men den kombinerade verkan av artiklarna 17 EG och 18.1 EG innebär att det numera inte är nödvändigt att fastslå ett ekonomiskt samband för att visa att det skett ett åsidosättande av rätten till fri rörlighet.

55. Förutom praktiska svårigheter, som kan sträcka sig från att endast vara irriterande till att — i det av misstänksamhet kännetecknade klimat som följt på händelserna den 11 september 2001 — vara extremt allvarliga, är en persons namn en grundläggande del av dennes identitet och privatliv. Skyddet av detta är erkänt och har erhållit omfattande skydd i nationella författningar och internationella instrument. [16]

56. Jag anser således att det är totalt oförenligt med ställningen som medborgare i Europeiska unionen och de rättigheter som följer av detta — vilken enligt domstolen är avsedd "att vara den grundläggande ställningen för medlemsstaternas medborgare" [17] — att behöva använda olika namn enligt bestämmelserna i olika medlemsstater.

15 — Se punkterna 16 och 17 ovan.

16 — Se mina förslag till avgörande inför domen i det ovannämnda målet Konstantinidis, punkterna 35–40, och inför domen i det ovannämnda målet Garcia Avello, särskilt punkterna 5, 27 och 36, med där angivna källor.

17 — Se, senast, dom av den 15 mars 2005 i mål C-209/03, Bidar (REG 2005, s. I-2119), punkt 31.

Förslag till avgörande

57. Jag föreslår således att domstolen skall besvara den tolkningsfråga som ställts av Amtsgericht Niebüll på följande sätt:

"En bestämmelse i en medlemsstat som inte medger att en medborgare i Europeiska unionen, vars namn lagligen registrerats i en annan medlemsstat, kan få det namnet godtaget enligt rättsordningen i den förstnämnda medlemsstaten är oförenlig med artiklarna 17 EG och 18.1 EG."